

FORMAREA ȘI DEZVOLATREA COMPETENȚELOR AXIOLOGICE LA STUDENȚII PROGRAMULUI DE STUDIU „DANS CLASIC ȘI POPULAR”

Svetlana TALPĂ, lector universitar

Summary

This article proposes a variant of the classification of the axiological skills developed and developed in the students of the study program "Classical and popular dance". As a result, the student formed and educated in the atmosphere of valorizing the art of dance will be able to integrate more easily into the national and European universities of pedagogy. However, the aim is to train and develop future axiom skills to help them act with agility, skill, skill and skill in their continuing training.

Cu origini în psihologie și psiholingvistică (N. Chomsky), termenul de „competență” a fost preluat, la sfârșitul secolului XX, de domeniul calificărilor profesionale, iar în pedagogie, conceptul a fost introdus de J. Piaget și L. D’Hainaut, ca rezultat al unei scheme de acțiune. Ph. Perrenoud a definit competența ca o potențialitate genetică a spiritului uman („capacitatea de a acționa eficace într-o anumită situație”), conturându-se totodată, paradigma implementării competențelor ca ținte ale instruirii, iar în 1996, B. Rey abordează tema competențelor din perspectiva specificului transdisciplinar al acestora. Ca punct pe agendă, Lisabona, Consiliul Europei a recunoscut educația, instruirea și încadrarea într-un loc de muncă ca parte integrantă a politicilor economice și sociale necesare transformării economiei Europei în cea mai dinamică economie bazată pe cunoaștere. Inițial, accentul a fost pus pe grupurile dezavantajate, cele cu nevoi specifice, abandon școlar și educația adulților, în acest context termenul de „competență” referindu-se la obținerea „unui grad de integrare între capacități și obiectivele sociale mai largi de care are nevoie fiecare individ”.

O competență axiologică reprezintă capacitatea dovedită a studentului de a selecta, combina și utiliza adecvat, cunoștințe, abilități, valori și atitudini, în situații concrete, pentru a realiza eficient și cu eficacitate, o sarcină de învățare. Din perspectiva procesului de învățământ, competența axiologică poate fi considerată ca o disponibilitate acțională a studentului, bazată pe experiența prealabilă, dar și ca un potențial care trebuie dovedit (demonstrat) de student în situații concrete. Mai mult, o competență nu poate fi măsurată și apreciată ca atare, decât punându-l pe student în situații concrete în care să-și valorifice toate resursele necesare (achizițiile și experiențele anterioare). Ori, astfel de situații concrete nu pot fi inventariate și standardizate (Minister/ Universitate) și nici nu pot fi proiectate și asigurate în totalitate și în condiții obiective de către cadrul didactic [12].

Superlativul universității contemporane este formarea și dezvoltarea la studenți a competențelor axiologice care să le permită acestora integrarea rapidă în societatea națională și europeană. Dezintegrarea valorilor constituie cea mai evidentă și dureroasă problemă a societății noastre și menirea profesorului este să genereze în cadrul lecțiilor noi valori, dar și să le reanimeze pe cele date uitării. Cele patru competențe-cheie de bază formulate: *dezvoltarea competențelor comunicative la studenți, formarea competențelor creative, impactul activităților de dans popular și clasic asupra dezvoltării capacităților motrice la studenți și dezvoltarea atenției la studenți prin elementele dansului clasic*, vizează învățarea pe tot parcursul vieții și nu se limitează deci la procesul de învățământ. Acestea trebuie dobândite de tinerii aflați la sfârșitul perioadei obligatorii de învățământ și formare, precum și de adulți, pe tot parcursul vieții, printr-un proces de dezvoltare și actualizare a abilităților.

➤ **Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți**

Orice act de vorbire se înscrie în contextul unei situații reale, în cadrul unuia dintre domeniile vieții sociale. Din punct de vedere

etimologic, a comunica este un cuvânt provenit din limba latină *comunis, communico*, care înseamnă a pune ceva în comun, a pune în relație, a împărtăși, a uni senzații, sentimente, idei, informații sau fapte.

Din punct de vedere lingvistic, comunicarea reprezintă transferul de informații, judecăți, atitudini, stări emoționale de la o sursă la alta. Semnificațiile se transmit cu ajutorul semnelor lingvistice, fiind o formă de cunoaștere, o formă de interacțiune socială, a comunicării interpersonale sau o formă a dialogului interior, al monologului.

Comunicarea stă la baza umanizării, constituirii psihologice și culturale a oamenilor, asigură transmiterea de informații de la o generație la alta, fiind cel mai eficient mod de influențare educativă.

Noțiunea de competență de comunicare a evoluat foarte mult, existând șase componente în aptitudinea de comunicare: competența lingvistică, competența socio-lingvistică, competența discursivă, competența socio-culturală, competența strategică și competența socială. Competența de comunicare este considerată o capacitate globală, care cuprinde capacități comunicative ale indivizilor dobândite de-a lungul vieții. Acestea pot fi îmbunătățite prin aplicarea unei metodologii speciale care ar contribui la dezvoltarea competenței de comunicare. Comunicarea este folosită în predarea-învățarea tuturor disciplinelor studiate în instituția superioară, profesorul trebuie să înțeleagă importanța comunicării, a dialogului în predare-învățare. A comunica eficient înseamnă atât a fi un bun vorbitor, cât și un ascultător activ.

Instituția superioară de învățământ urmărește pregătirea studentului pentru activitatea ulterioară, dezvoltarea competențelor acestuia. Studentul este implicat în diferite activități educative care să îl ajute să devină o persoană capabilă de a se orienta în viață prin comunicarea eficientă în diferite situații, aptă să-și exprime atitudinea față de valorile etice și estetice, pregătită să-și achiziționeze în mod independent cunoștințele și competențele

solicitate – o personalitate cu un ansamblu de cunoștințe, atitudini și competențe de comunicare formate pe parcursul universității, o personalitate capabilă de a se integra în societate și de a face față cerințelor de pe piața muncii. Alegerea unor domenii în care studentul este pregătit să opereze presupune o deosebită rigurozitate în procesul selectării situațiilor, scopurilor, sarcinilor, temelor și textelor de predare a unei limbi străine. Studiarea limbilor străine în condițiile actualei societăți este în concordanță cu necesitățile subiecților educați. Predarea/învățarea limbilor străine este în consens cu activitatea educațională europeană (Cadru European Comun de Referință pentru Limbi), cu elaborările științifice mondiale asupra problemei în discuție [13].

➤ **Formarea Competențelor creative**

Einstein spunea că „educația este ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ce ai învățat”, iar „creativitatea este mai importantă decât cunoașterea”, acest considerent, de a educa în spiritul creativității. constituie un salt pozitiv în dezvoltarea competențelor cognitive ale studenților. Societatea contemporană se caracterizează prin schimbări radicale care se petrec în știință, tehnică și cultură. Psihologii susțin că a fi creativ înseamnă a crea ceva nou, original și adecvat realității. Stimularea și aprofundarea creativității, adaptarea la cerințele teoriilor noilor educații devine un imperativ pentru instituția superioară de învățământ. Consider că creativitatea studenților va evolua la o nouă treaptă, dacă în procesul instructiv-educativ:

- ne vom baza pe repere teoretice și metodologice cu privire la formarea competențelor creative;

- vom eșalona cele mai adecvate modalități de formare a competențelor creative la studenți.

Astfel, **Berdiaev N.** susține că a trăi într-o asemenea lume presupune un înalt grad de adaptare și de curaj, care este legat în mare măsură de creativitate. Prin originea ei, natura umană este creatoare. Omul zilelor noastre are nevoie de culturalizare în

interiorul propriei ființe, justificându-se în fața Creatorului nu numai prin ispășire, ci și prin creație [11].

➤ **Impactul activităților de dans popular și clasic asupra dezvoltării capacităților motrice la studenți**

Educația reprezintă o prioritate națională în Republica Moldova, constituind factorul de bază în crearea și transmiterea de noi cunoștințe și valori culturale general-umane, în dezvoltarea capitalului uman, în formarea conștiinței și identității naționale, în promovarea aspirațiilor de integrare europeană și are un rol primordial în crearea premiselor pentru dezvoltarea umană durabilă și edificarea unei societăți bazate pe cunoaștere [2, p. 2].

Educația coregrafică este o componentă indispensabilă a educației, care urmărește dezvoltarea armonioasă și normală a organismului, întărirea sănătății și cultivarea unor calități fizice necesare muncii, activității sportive și intelectuale. Este un important domeniu al educației care își exercită influența asupra organismului și căruia îi revine sarcina de a asigura condițiile necesare care să permită maturizarea la timp a funcțiilor naturale și de dezvoltare în condiții optime a personalității umane. Totodată, pe lângă întărirea sănătății și călirea organismului, dansul urmărește formarea și dezvoltarea deprinderilor igienico-sanitare, a priceperilor și deprinderilor motrice, cultivarea unor calități fizice, precum forța, rezistența, viteza, precizia, coordonarea, o ținută frumoasă etc. Dansul, ca o componentă a domeniului general de educație, și-a asumat dintotdeauna ca obiectiv prioritar asigurarea evoluției armonioase a dezvoltării fizice a tinerei generații. În viziunea lui Cârstea Gh. [1, p. 156], un corp armonios dezvoltat asigură suportul material optim pentru evoluția și manifestarea eficientă a tuturor funcțiilor organismului și dă persoanei un aspect estetic, ce oferă numeroase avantaje (și aprecieri) în relaționarea socială.

Componentele educației ca fundamente ale formării omului sunt cheia dezvoltării durabile, arta de a dezvolta calități morale, intelectuale, artistice și fizice pe care studentul le are în stare

potențială. Semnificația și eficiența actului formativ determină disponibilități educației în raport cu influențele tot mai numeroase ale mediului social. Educația, ca structură, obiectiv și conținut, racordează în permanență cu cerințele și evoluția mediului sociocultural.

În ultimele două decenii, cercetările asupra atenției au cunoscut o dezvoltare cu totul ieșită din comun. Mărturie stau atât numeroasele publicații de psihologie și fiziologie, cât și reuniunile internaționale – congrese, simpozioane etc. – consacrate dezbaterii problemelor teoretice și practice ale atenției. Faptul se datorește, pe de o parte, descoperirilor neurofiziologice, care au pus în evidență structurile cerebrale și mecanismele nervoase ale întreținerii stării de veghe și filtrajului mesajelor senzoriale, iar, pe de altă parte, necesităților practice de a asigura condiții optime ale supravegherii și controlului instalațiilor automatizate și ale comunicării, condiții de monotonie sau de perturbări. Din acest motiv, dansul popular și clasic, încă de la cea mai fragedă vârstă, pe lângă modelarea dezvoltării fizice a studenților, trebuie să le formeze competențe, să le dezvolte cunoștințe și tehnici de acționare independentă asupra propriului corp, formându-le treptat, absolut necesara atitudine și responsabilitate față de propria sănătate și dezvoltare, care este, de altfel, una din finalitățile învățământului actual.

➤ **Dezvoltarea atenției la studenți prin elementele dansului clasic**

Au fost reluate, într-o nouă perspectivă, cercetări privind relațiile dintre atenție și percepție, învățare, memorare, motivație; au fost imaginate modele experimentale ingenioase pentru studiul relațiilor dintre manifestările psihologice și fiziologice ale atenției în vederea descifrării substratului ei nervos. Iată o serie de activități care vor fi utile în interacțiunea cu studentul, deoarece prin intermediul lor el poate să învețe anumite lucruri și, în același timp, să-și exerseze atenția. 1) Elemente care se execută cu aceeași măsură muzicală, învață studentul nu doar să deosebească și

acompaniamentul muzical, pentru fiecare element în parte, dar și să dezvolte auzul muzical. 2) Alternarea elementelor de dans cu bătăi de palme sau cu fixarea corpului într-o anumită poziție sau punct din sală, va contribui la dezvoltarea simțului ritmului și la sporirea dezvoltării atenției studentului. 3) Demonstrarea mișcărilor doar o singură dată și obligarea studentului de a reda exact mișcarea propusă de profesor, etc.

În concluzie deducem că competențele axiologice își dovedesc eficiența și eficacitatea în contexte combinate (formal, nonformal, informal) și dacă îndeplinesc și cumulativ, mai multe condiții:

- Sunt clar definite competențele pe care studentul trebuie să le dovedească la sfârșitul fiecărui an de studii, la sfârșitul unui ciclu universitar, precum și la sfârșitul studiilor universitare complete. Astfel, activitatea cadrului didactic se va concentra mai puțin asupra proiectării și mai mult asupra organizării și coordonării învățării, precum și asupra oferirii de feedback, iar în ceea ce-l privește pe student, acesta trebuie să dovedească că știe să utilizeze, să aplice, ceea ce învață.

- Pedagogia prin competențe trebuie să dea sens învățării, facilitând contexte reale de învățare, prin care studentul să fie motivat că tot ceea ce învață îi este util. Pentru aceasta însă, nu mai sunt suficiente liste de conținuturi monodisciplinare, fiind necesare și obligatorii abordări interdisciplinare, creative și inovative.

- Competențele nu trebuie privite ca o sumă de cunoștințe, abilități și alte achiziții, ci ca rezultatul aplicării combinate a acestora pentru rezolvarea de situații concrete.

Astfel, pedagogia prin competențe axiologice nu reprezintă o utopie, fiind un răspuns la analfabetismul funcțional, dar nici nu trebuie abordată ca unică soluție la restul problemelor cu care încă se confruntă multe sisteme de educație. Schimbarea de paradigmă și dezvoltarea de curriculum nu trebuie limitată la înlocuirea de termeni (obiective – competențe) și trebuie să depășească barierele

schimbării, acționând ca un filtru, însă fără a limita percepția asupra realității înconjurătoare.

Bibliografie

- 1) Cârstea, Gh., Orientări și tendințe în educația fizică și sport, Stadion, București, 1991.
- 2) Codul Educației al Republicii Moldova, Chișinău, Monitorul Oficial.nr.319-324 (49584963) din 24.10.2014. 35p. <http://www.Justice.md>
- 3) Costea, O., Didactica lecturii. O abordare funcțională, Institutul European, 2006,
- 4) Derșidan, Ioan, Metodica predării Limbii și Literaturii române, Editura Casa cărții de știință, Cluj-Napoca, 2003.
- 5) Huizinga, Johan, Homo lundens, Editura Humanitas, București, 2012.
- 6) Manolescu, M., Referențialul în evaluarea școlară, Editura Universitară, București, 2015.
- 7) Roegiers, X., L'Ecolle et l'evaluation. Des situations pour evaluer les competences des eleves, De Boek Universite, Bruxelles, 2004.
- 8) *** Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul întregii vieți. În Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 111 din 6.05.2008 (2008/C 111/01).
- 9) *** Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. În Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 394 din 30.12.2006.
- 10) Sâmișăian, Florentina, Norel, Mariana, Didactica Limbii și Literaturii române I, Ministerul Educației și cercetării, Proiectul pentru Învățământul rural, 2011.
- 11) <https://biblioteca.regielive.ro/licente/pedagogie/formarea-competentelor-creative-la-elevii-mici-prin-aplicarea-strategiilor-didactice-319300.html>
- 12) <https://ec.europa.eu/epale/ro/node/13729>
- 13) <https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/dezvoltarea-competentelor-de-comunicare-la-elevi>

14) <http://www.suntparinte.ro/activitati-pentru-dezvoltarea-atentiei-copiilo>

ASPECTE METODOLOGICE CU REFERINȚĂ LA DEZVOLTAREA CALITĂȚILOR FIZICE LA DANSATORI

Irie CIBRIC, lector superior

Summary

According to the opinions of many dancing professors and trainers, the physique is staying at the basis of the organism existence, but its development begins from the first moments of life and lasts in the course of the whole lifetime. There are the results of some recommendations referring to the development of physical qualities of dancers.

După părerea multor pedagogi și antrenori de dans fizicul stă la baza existenței organismului, iar dezvoltarea acestuia începe încă din primele clipe de viață și durează pe tot parcursul vieții.

Mediul înconjurător este conținutul în care cresc și se dezvoltă copiii. În acest sens, este actual și necesar de a găsi o activitate suplimentară pentru dezvoltarea copilului. Având în vedere gama de propuneri (jocuri sportive, atletica, lupte, înot, tenis), este uneori complicat de a alege o anumită activitate, dar tot mai mult este selectat dansul, acesta reprezentând domenii de sport și artă.

Dansul reprezintă activitatea și arta care-i oferă copilului posibilitatea de a se menține în formă într-un mod distractiv și amuzant. Reprezintă o activitate extracurriculară de pe urma căreia poate câștiga câțiva prieteni, dar și o mulțime de abilități fizice, intelectuale și emoționale esențiale pentru dezvoltare.

Ca activitate de sport, dansul influențează nemijlocit asupra fizicului, asupra formării acestuia și dezvoltării armonioase a corpului, deoarece implică acțiunea tuturor grupelor de mușchi. De asemenea, sunt stimulate funcții precum coordonarea, echilibrul, flexibilitatea și forța. Este unica activitate care implică cei mai mulți analizatori: